

NADNIEMEŃSKI KURIER POLSKI

Orzeszkowej 13 tel. 166
Redakcja otwarta od 12-1-5-6
Administracja 10-1-4-6
I renumerata miesięczna z l. 4.
z odnośnikiem i przes. poczt. 4 zł. 60 gr.

№ 133 GRODNO
czwartek 14 maja 1925 r.

OGŁOSZENIA: Za 1 wiersz m/m za tekstem 20 gr. Drobnie za wyraz 10 gr. Dla poszukujących pracy 6 gr. na wyraz. Miesięczne p/g umowy. Dla ogłoszeń układ stroncy 8-mi szpaltoży. Każda nowa podwyżka taryfy, ogłoszona w nagłoku, obowiązuje wszystkie już przyjęte zamówienia bez uprzedniego zawiadomienia.

Druga i najnowsza kreacja słynnego psa wilka

Rin-Tin-Tina

w 8-io aktowym dramacie p. t.

Czworonogi dedektyw Ceny miejsc od 1 złotego

Kino Saturn

Przygody SAETTY

Dramat w 7 aktach

Niecodzienny apel.

Zawsze słysząc utyskiwania skierowane pod adresem filantropji społecznej na najprzeróżniejsze cele. Utyskiwania te nie skierowują się przeciwko samemu faktowi żądania pomocy od członków społeczeństwa uważając to za zupełnie zresztą normalne zjawisko, lecz przeciwko momentowi, w którym żądania te wznoszą się do szczupłej kieszeni przeciętnego obywatela.

Ten sam jednak ciężki moment dotyka również instytucje, które uciekają się do ofiarności społecznej. Wobec czego jasnym staje się fakt, że im cięższe ogólne są czasy, tem większą musi być ofiarność społeczna, zła dola bowiem dotyka przedewszystkiem instytucje - zbiorowe, którym trudniej jest, walczyć z nią, niż pojedynczym jednostkom, czy rodzinom.

Oczywiście każda instytucja uszczuplająca zbiorokę, czy imprezę na swój dochód, ufa w walory swej społecznej wartości, agituje z mocnym przekonaniem na swój cel i doprawdy trudno jest, różniczkować wyższość jednych wartości nad drugimi a temsamem popierać silniej jedne, a słabiej drugie instytucje.

Prasa w stosunku do wszelkich imprez na cel dobroczynny, czy społeczny, odnosi się z jednakową bezstronnością i z równym zrozumieniem konieczności poparcia.

Pomiędzy szeregiem potrzeb społecznych wymagających poparcia znajdują się od czasu do czasu wyjątkowo aktualne, specjalnie sympatyczne, nad wyraz łatwo trafiające do przekonania każdego, kto zechce się wczuć i wmyśleć w głębszy podkład ich treści.

Do rzędu takich właśnie śmiało zaliczyć należy imprezę artystyczną urządzonej na Starym Zamku dn. 16 b. m. przez zawsze śpieszące z obywatelską pomocą wojsko na cele fundu-

szu wycieczkowego Seminarjum Nauczycielskiego Żeńskiego w Grodnie. Na cel dany ten będzie koncert, u rządzeniem którego zajął się ofiarnie, znany i ogólnie ceniony w szerokich kołach tutejszego społeczeństwa major Frydrychowicz. Organizacja zaś całej imprezy spoczywa w doświadczonym ręku nauczycielki Seminarjum p. Rejchel.

Sama nazwa „fundusz wycieczkowy” nie mówi, a przeciwnie wprowadza w błąd pozwalając mylnie sądzić, że jest to fundusz gromadzony specjalnie w celach przyjemności i rozrywki, a więc niestanowiący niezbadanej konieczności, przeto poparcie celu zbyt wielkiego obowiązku społecznego nie stanowi.

Aby nie było w tym względzie nieporozumienia czujemy się w obowiązku wyjaśnić znaczenie tego określenia.

Seminarzystki z ostatniego kursu, po skończeniu zakładu, a przed zaprzęgnięciem się w ciężkie jarzmo twardej pracy na tak ważnym polu szkolnictwa ludowego, przed zakończeniem się w głąbi prowincjonalnych odludzi pragnęłyby poznać jakąż część rodzinnego kraju, wchłonąć w siebie zapas kultury, starej odwiecznej kultury. A ten polski - Krakowa, lub nacieszyć oczy ogromem zielonkawych brzozy Bałtyku.

Jednym słowem pragną w szarym przyszłej codzienności wnieść z sobą jasny promień wielkości własnego kraju, co stanowiłoby dla nich podjętą i utrwali w przeświadczeniu, że kraj ten wart aby przyłożyć starań nad wychowaniem przyszłych pokoleń jego obywateli.

Nie wątpimy ani na chwilę, że cel ten ściąganie na Zamek tłumy umiających zrozumieć doniosłość celu i chcących chętną dłońią popieścić z ofiarą, która nie będzie

jałmużną, lecz spełnieniem obywatelskiego obowiązku, połązonego z prawdziwą przyjemnością, gdyż program koncertu zapowiada istotnie atrakcje i prawdziwe wartości artystyczne.

Szczegóły podamy w następnych numerach.

Polska Macierz Szkolna w Skidlu

W dn. 10 b. m. odbyło się organizacyjne zebranie miejscowego Koła P. M. Szkolnej, na które przybyło liczne grono Skidelszczyzn, oraz miejscowe ziemianstwo.

Na zebraniu wyłoniono następujący Zarząd: Prezes Pani Marjana Bławdziewiczowa z Kaszubin, p. Wieliszko - sekretarzem, p. Wiliewicz - jako skarbnik.

Na zebraniu wygłosił odczyt p. Stanisław Klimaszewski na temat „O Konstytucji 3 maja”.

Towarzystwo opieki nad zwierzętami w Grodnie

Warszawskie Towarzystwo opieki nad zwierzętami zwróciło się do lekarza weterynarii powiatu Grodzieńskiego D-ra Wójtatowicza z propozycją zorganizowania w naszym mieście i powiecie ekspozytury powyższego towarzystwa.

Energiczny, jak zwykle, Dr. Wójtatowicz przystąpił już do pracy i przyjmuje zapisy na członków tego towarzystwa w starostwie pokój № 20 od godz. 11-1 p.p. oddzielnie. Po zapisaniu się odpowiedniej ilości członków zwołane zostanie zebranie, które omówi szczegółowo działalność przyszłej ekspozytury.

Sądymy, że zainteresowane osoby rozumiejąc doniosłość znaczenia tej tak u nas pożądanej instytucji, popieścić zapisem się na członków, aby mogła ona w jaknajkrótszym czasie rozpocząć swoją działalność.

Jednocześnie komunikujemy, że

p. Wójtatowicz prosi tych, którzy zapisali się na członków towarzystwa i otrzymali odpowiednie deklaracje, aby po podpisaniu nadesłali takowe na jego ręce, Starostwo pokój Nr. 20, gdyż najbliższym czasie zostanie zwołane zebranie.

Otwarcie letniej cukierni

W dniu 12 b. m. nastąpiło otwarcie letniego lokalu cukierni Kotowski. Publiczność spragniona możliwości zjedzenia łódów na świeżym powietrzu z niecierpliwością oczekiwała otwarcia t. z. popularnie „brechaki”, tembardziej, że wiadomym było iż otwarcie ma nastąpić 1 b. m. Jak się okazuje cukiernia miała być otwartą wcześniej jednak remont i odnowienie lokalu zajęły więcej czasu niż przypuszczano.

Remont ten był nie lada, gdyż prócz robót malarskich i t. p. musiano przeprowadzić wodociąg, którego dotąd nie było, dzięki czemu wodę do „mycia” naczyń czerpano lat poprzednich z „czystej” Florod-giczaneki.

Smacznego apetytu!!!

O pewnej ubikacji

W uliczce prowadzącej do djabelskiego mostku mieści się pewien budynek do którego prowadzą dwie drzwi opatrzone dwoma cyframi mającymi znaczenie dopiero po umieszczeniu ich za innymi cyframi. O ile budynek ten ma odpowiadać nie tylko warunkom wygody, lecz również i sanitarnym, to niezbędne jest urządzenie po stronie męskiej drewnianych czy blaszanych ścieków z zewnątrz budynku a wewnątrz ogrodzenia. Obecnie bowiem plasek sam wysypujący zamienia się na wieczne błoto, z którego opary do aromatycznych i zdrowotnych niesieci nie należą.

Czytajcie „Nadniemeński Kurjer Polski“

KRONIKA

Restytucja praw

We środę dn. 13 b. m. o godz. 9 i pół rano wszedł w swoje prawo dzierżawy i objął gmach teatru z powrotem dyr. Skąpski wprowadzony w posiadanie gmachu na mocy wyroku Sądu Okręgowego. Przy restytucji praw był obecny urzędnik Magistratu p. Kuno.

Artyści opuścili teatr we wtorek po przedstawieniu na żądanie Magistratu.

Z Koła Samopomocy Pracowników Miejskich w Grodnie

W dniu 11 b. m. o godz. 7-ej wiecz. w sali posiedzeń Rady Miejskiej prof. tutejszego gimnazjum im. Adama Mickiewicza p. M. Gasperski wygłosił odczyt na temat „Grodno dawne i współczesne”.

W odczycie tym prelegent dał możność zebranym słuchaczom zapoznać się z dziejami swego miasta od czasów dawniejszych aż do pogańskiej Litwy aż do czasów nowożytnej państwowości polskiej.

Prof. Gasperski w chronologicznym porządku kreślił dzieje miasta naszego, w najrozmaitszych okresach jego istnienia, a zakończył statystycznymi cyframi ogólnospołecznych zagadnień.

Na mocy tych cyfr Grodno obecnie liczy 43.000 mieszkańców, z tego 23.000 żydów i 19.000 chrześcijan. Statystyka inna ogół czytelników mniej interesuje, więc podawać nie będziemy.

Po odczycie prelegent był żywo oklaskiwany przez zebranych.

Posiedzenie Komitetu dla walki z lichwą i spekulacją w Grodnie

W dniu 12 b. m. o godz. 7-ej wieczór odbyło się w Magistracie posiedzenie miejscowego komitetu dla walki z lichwą i spekulacją. Na posiedzeniu obecni byli: p.p. Szopski, Panasiuk, Czerwiakowski, Koszewnik i Rubinraut, oraz panie Narkiewiczowa i Słuka.

Przewodniczący p. Rubinraut, sekretarzowa p. Narkiewiczowa. Komitet rozpatrzył 15 protokołów sporządzonych przez policję, a nadesłanych ze Starostwa.

Protokoły te zostały sporządzone na właścicieli sklepów za nieposiadanie cenników, podpisanych przez związek kupców. Jednakże uznano to za nieaktualne, ponieważ każdy właściciel sklepu może posiadać własny cennik z tem jednak warunkiem, że ceny w nim wskazane nie będą wyższe od cen zatwierdzonych przez władze właściwe.

Następnie opiniowano cenniki na następujące towary: żelazo, farby, nikiel, lakier, artykuły chemiczne, naczynia użytku domowego, artykuły żywnościowe i różne.

Na tem posiedzenie zakończono.

Kradzież czy symulacja?

Jak donosiliśmy w jednym z poprzednich numerów, w mieszkaniu Konstantego Strzyżewskiego przy ul. Fabrycznej w noc na 1-go maja dokonano kradzieży różnych rzeczy wartości paru tysięcy złotych. Sprawców dotychczas nie wykryto.

Przed wczoraj jednak część skradzionych przedmiotów została podrzuconą właścicielowi, przy podrzuconej paczce znaleziono kartkę z napisem: „Życzymy powodzenia w poszukiwaniu złodziei”.

Trudno zrozumieć znaczenie po-

wyższego faktu, wątpić bowiem należy, aby dokonanie kradzieży było jedynie głupim dokuczliwym żartem i że wszystkie skradzione przedmioty z czasem zostaną podrzucone. Nie wątpilwie śledztwo wyjaśni tą tajemniczą sprawę.

Warsztaty Harcerskie

Dażenie do wyrobienia samodzielności i zasada samowystarczalności, propagowana w Z. H. P. wskazywały jako bardzo celową drogę zakładanie warsztatów dla młodzieży harcerskiej i wykonywanie tam prac bądźto dla zaspokojenia własnych potrzeb, bądź — ale to jeszcze bardzo rzadko — dla zdobywania funduszy.

Toteż dzisiaj pochwalić się może Z. H. P. wcale pięknym dorobkiem w tej dziedzinie. Założonych przez harcerstwo i prosperujących jego siłami warsztatów było w r. 1924 we wszystkich środowiskach 343. Co do ilości pierwsze miejsce zajmuje okręg warszawski z 80 warsztatami chłopców i 16 dziewcząt, następnie idzie Łódź z 38 męskimi i 4 żeńskimi warsztatami, Sosnowiec z 34 męskimi, Kraków z 25 i t. d.

Kradzież

Dokonano kradzieży 12 kielbas i 2 salcesonów ogólnej wartości 45 zł. z masarni Dominika Tolloozki. Sprawcą kradzieży okazał się Stanisław Jaroszewicz zamieszkały przy ul. Podolnej 45.

Nadesłane czasopisma

Ukazał się № 4 (Kwiecień—Maj) pisma „Wolność” organu Związku Oficerów Rezerw. Związku Tow. Powst. i Wojaków Zach. Rzpl. Polskiej, Zw. Tow. Wychowania Fizycznego oraz Zjednoczenie Bractw Strzeleckich Zach. Ziem. Polskich.

Treść numeru zawiera: Słowo wstępne, (uznanie „Wolności” jako swój Centralny organ przez Zarząd Zjednoczenia Bractw Strzeleckich Z. Z. P.), dział urzędowy, Konstytucja Trzocięgo Maja; Historia Baonu Śremskiego. Początek historii sądownictwa wojskowego w Wielkopolsce—major rez. Jankowski Historyczne chwile w Łodzi (zjazd Hallerożyków). Komunikaty Bractwa Strzeleckiego w Poznaniu, z życia towarzyszy, od redakcji—Nasz Prorok — St. Rybka-Myrius, ogłoszenia i fotografie.

Okladka barwna art. mal. Wróblewskiego Leona „Wolność” jest do nabycia we wszystkich księgarniach, kioskach, „Lektora”, księg. kolejowych i pocz. „Ruch” gdzie nie można nabyć żądać w administracji: Poznań, plac Nowomiejski 5 a. Cena egzempl. 1 zł.

Naczelnym redaktorem i wydawcą Stanisław Rybka Myrius.

Ogłoszy z prowincji

(kor. w.)

Werejki 5. V. 25 r.

Może nie od rzeczy będzie przesłać korespondencję z zapadłego kąta o obchodzie święta 3 maja.

Dzień był u nas rzeczywiście świętem uroczystym, dzięki staraniom miejscowego proboszcza oraz kierowników szkół z Wierzejk p. Słomskiego i Staro Dworca p. Z. Milewskiego.

Dziewta obu szkół w szyku ze szludarami przemarszerowała do kościoła, przyjęła udział w procesji, a po nabożeństwie odśpiewała „Rotę”, wszystko to wywarło wra-

żenie na obecnych.

Po wygłoszeniu pięknym, bogatym w treść kazaniu przez księdza proboszcza, jako dopełnienie, mieliśmy przyjemną pogadankę, zastośowaną do poziomu umysłowego słuchaczy, wypowiedzianą przez p. Z. Milewskiego.

Następnie uczniowie szkoły z Staro Dworca odegrali na placu przed gmach zupełnie dobrze komedię „Żyd w becze” ku wielkiemu zadowoleniu widzów.

Po przedstawieniu p. Słomski zabrał dzieci przed szkołę, p. Milewski pozostał na placu z młodzieżą, Tu i tam rozpoczęto gry towarzyskie, a potem tańce.

Inteligencja miejscowa przyjął wala udział w zabawach.

Zaznaczyć trzeba, że duszą zabawy ludowej był p. Milewski, jak również i to, że szkoła, którą on kieruje, może śmiało być uważana za jedną w pierwszym rzędzie stojących, a co dziwniejsze, że przez 8 lat nikt nie zainteresował się tą szkołą, a wprost koniecznym byłoby dla dobra szkolnictwa zobaczyć, co może zrobić ze szkoły i młodzieży dobry przykład, umiowanie zawodu, dobra wola i poświęcenie.

Oby więcej było po zapadłych kątach takich pedagogów.

Z poważaniem

M. Borysowiczowa.

Składajcie ofiary na L. O. P. P.

Zadajcie w bibliotekach, klubach, cukierniach, księgarniach i kioskach. Jedynego społeczno-literackiego, ilustrowanego tygodnika kobiecego

„BLUSZCZ”

(48 stron druku).

„Bluszcz” holdując zasadzie, że kobieta polska obok wysokich zalet duchowych winna posiadać umiejętność pracy dla społeczeństwa, rodziny i siebie, pracy tej uczy.

Ilustrowany dodatek miod, zawierający około 15-tu (miesięcznie 60) modeli ubiorów, bielizny oraz ubrań dziecięcych, tablica krojów i arkusz wzorów robót naturalnej wielkości, zastępują w zupełności drogie zagraniczne żurnale.

Prenumerata miesięczna zł. 4, 80 Nr. pojedynczy zł. 1, 40.

Paniom Czytelniczkom „Nadłomskiego Kurjera Polskiego” wysyłamy numery okazowe „BLUSZCZU” bezpłatnie.

Administracja: WARSZAWA, Krak. Przedm. 99 (Plac Zamkowy.)

Konto P. K. O. Nr. 3700.

Spirytus

oczyszczony na cele domowe i lecznicze 0.5 mocy 95° w cenie 3 zł. 77 gr. oraz denaturat do nabycia w handlu win i wódek

M. Nejman

przy Placu Batorego Nr. 31-a

12-21

Danziger Blechwaren Werke

Aktien-Gesellschaft

Reitergasse 13—15 (G D A N S K) Tel. 5393, 1890

Adres telegr.: OSTBLECH

Błaszanki do marmelady	Korki z koroną (do butelek)
Konwy do spirytusu, oleju, lakieru	Pudełeczka do cukierków
Puszki z patentowanym dekletem	Puszki owalne i kwadratowe do sardynek
Puszki z nasadą	Puszki próbne dla wszelkich celów
Pudełka do zaprawy	Puszki do herbaty
Pudełka do pasty do obuwia	jak również puszeki wszelkiego rodzaju.

Puszki dla konserw z jarzyn, ryb, mięsa, owoców.

Drukarnia blachy

Lakierowanie blachy

Przedstawiciele zdolni dobrze wprowadzeni u odnośnej klienteli poszukiwani od zaraz.

1-1

ZAKŁADY GRAFICZNE

i PIERWSZA KRAJOWA FABRYKA KART DO GRY

Aleksander Łapin i S-ka

przyjmują zamówienia na wszelkie roboty

LITOGRAFICZNE

jak etykiety, plakaty, reklamy.

Spejalność — mechanicznie gumowane etykiety dla browarów i gorzelni.

Czy jesteś już członkiem cywilnego klubu sportowego?

„CRESOVIA”